יוצא בכזית לענין שבת נמי בכזית הכי השתא התם מדאפקיה חוץ לחומת העזרה איפסיל ליה ביוצא אשבת לא מיחייב עד דמפיק ליה לרה"ר הכא שבת וטומאה בהדי הדדי קאתיין: חזר והכניסו אינו חייב אלא כשיעורו: פשיטא אמר אביי הכא במאי עסקינן כגון שזרקו לאוצר ומקומו ניכר מהו דתימא כיון דמקומו ניכר במילתיה קמייתא קאי קמ"ל מדזרקיה לאוצר בטולי בטליה:

מתני' [א]המוציא אוכלין ונתנן על האסקופה בין שחזר והוציאן בין שהוציאן אחר פטור מפני שלא עשה מלאכתו בבת אחת קופה שהיא מליאה פירות ונתנה על אסקופה החיצונה אע"פ שרוב פירות מבחוץ פטור עד שיוציא את כל הקופה:

גמ' האי אסקופה מאי אילימא אסקופ' רה"ר פטור הא קא מפיק מרה"י לרה"ר אלא אסקופה רה"י בין שחזר והוציאן בין שהוציאן אחר פטור הא קא מפיק מרה"י לרה"ר [ב]אלא אסקופה כרמלית והא קמ"ל טעמא דנח בכרמלית הא לא נח בכרמלית מיחייב מתני' דלא כבן עזאי דתניא [ג]המוציא מחנות לפלטיא דרך סטיו חייב ובן עזאי פוטר: [ד]קופה שהיא מליאה כו': אמר חזקיה לא שנו אלא בקופה מליאה קישואין ודלועין אבל מליאה חרדל חייב אלמא קסבר אגד כלי לא שמיה אגד ור' יוחנן אמר [ה]אפי' מליאה חרדל פטור [ו]אלמא קסבר אגד כלי שמיה אגד א"ר זירא מתני' דלא כחזקיה דיקא ודלא כר' יוחנן דיקא כחזקיה לא דיקא דקתני עד שיוציא את כל הקופה טעמא דכל הקופה הא כל הפירות פטור אלמא קסבר אגד כלי שמיה אגד כרבי יוחנן לא דיקא דקתני אע"פ שרוב פירות בחוץ טעמא דרוב פירות הא כל פירות אע"ג דאגידא קופה מגואי חייב אלמא קסבר אגד כלי לא שמיה אגד ואלא קשיא חזקיה מתרץ לטעמי' ור' יוחנן מתרץ לטעמיה חזקיה מתרץ לטעמיה עד שיוציא את כל הקופה בד"א בקופה מליאה קישואין ודלועין אבל מליאה חרדל נעשה כמי שהוציא את כל הקופה וחייב ר"י מתרץ לטעמיה אע"פ שרוב פירות בחוץ ולא רוב פירות בלבד אלא אפילו כל פירות פטור עד שיוציא את כל הקופה מיתיבי [ז]המוציא קופת הרוכלין ונתנה על אסקופה החיצונה אע"פ שרוב מינין בחוץ פטור עד שיוציא את כל הקופה קס"ד בצררי קשיא לחזקיה אמר לך חזקיה הכא במאי עסקינן באורנסי מתיב רב ביבי בר אביי [ח]הגונב כיס בשבת חייב שכבר נתחייב בגניבה קודם שיבא לידי איסור שבת [ט]היה מגרר ויוצא פטור שהרי איסור גניבה ואיסור שבת באין כאחד ואי סלקא דעתך אגד כלי שמיה אגד קדים ליה איסור גניבה לאיסור שבת [י]אי דאפקיה דרך פיו הכי נמי הכא במאי עסקינן דאפקיה דרך שוליו והאיכא מקום חלמה

דאי

[ד]**שיעורן כגרוגרת.** אם הוציאן לרה"ר בשבת: **ואמאי לימא.** בכזית מיחייב דהא חשיבה הוצאה לענין איפסולי ביוצא דאי אכליה הוא עובר בלאו דכל שנקודש פסול בא הכתוב ליתן לא תעשה על אכילתו ואכילה בכזית[ה]: **חוץ לחומת עזרה.** להיקף החיל שלפני עזרת נשים או לעזרת נשים שהיא בחיל: **בהדי הדדי אתיין.** דעד דאתנח ונצטרף עם השאר [ו](לא קבל טומאתו מן האויר דהא) לא הוי ביה שיעור: **פשיטא.** כיון דלא זרעיה בטליה ממחשבה קמייתא והוה ליה ככל אדם: **אמר אביי.** מתניתין בשלא נמלך עליו בפירוש אלא שזרקו לאוצר עם פירותיו וזהו ביטול מחשבה מדלא אצנעיה לחודיה ולמיתנייה איצטריך כגון שמקומו ניכר שלא נתערב יפה עם השאר והרי הוא ניכר ביניהם: **מ"ד כיון דמקומו ניכר במילתא קמייתא קאי.** דהוה ליה כמאן דאצנעיה לחודיה: ה"ג **קמ"ל מדזרקיה לאוצר בטולי בטליה:** **מתני' על האסקופה.** בגמרא מוקי לה באסקופה כרמלית: **מלאכתו בבת אחת.** [ז](עקירה ממקום חיוב והנחה במקום חיוב) (א) [והכא] הוה ליה עקירה ממקום חיוב והנחה במקום פטור והדר עקירה ממקום פטור ואנחיה במקום חיוב: **עד שיוציא.** כלומר אלא אם כן הוציא ברשותה כל הקופה ובגמ' מפרש לה: **גמ' אי נימא אסקופה רה"ר.** כגון גבוהה ט' ורחבה (ב) ארבעה ורבים מכתפין עליו דחזיא לרבים לכתופי כדאמר בפ"ק (דף ח.): **רשות היחיד.** גבוהה י' ורחבה ד' כי חזר והוציאה ליחייב דאיכא עקירה מרה"י והנחה ברה"ר: **אלא אסקופה כרמלית.** מג' ועד ט' [ח](ולא ט' בכלל) ואינה מקורה ורחבה ד': **הא לא נח מיחייב.** ואע"ג דהעבירו דרך כרמלית ולא אמר מהלך כעומד דמי ואיכא הנחת גופו דהוי כהנחת חפץ: **מחנות.** רה"י: **פלטיא.** רה"ר: **סטיו.** מקום מוקף איצטבאות לישב והוא כרמלית דלא בקעי ביה רבים להדיא: **קישואין ודילועין.** שהן ארוכין ועדיין יש מהם בפנים וכל מה דאגיד לגואי כל דהו לאו הוצאה היא: **אבל מליאה חרדל.** שהרי יש ממנו כולו בחוץ אע"פ שעל ידי הכלי הוא נאגד לצד פנים חייב דאגד כלי לא שמיה אגד לומר לא יצא כולו ועדיין אגדו בידו בפנים. זהו לשון הש"ס לענין שבת כל כמה דלא נפיק ליה כוליה קרי ליה אגוד דאגודו שייך לגבי רשות קמא: **בד"א.** דעד שיוציא את כל הקופה: **במליאה קישואין.** שהן ממלאין בארכן את כל רוחב הקופה וכל כמה דלא נפק כולה קופה לא נפיק אינהו (ג): **ר' יוחנן מתרץ לטעמיה.** תרתי קתני מתני' לא זו אף זו דסיפא [ט](מוכחא) דקתני כל הקופה ולא קתני כל הפירות והכי קאמר אף על פי שרוב הפירות מבחוץ או אפילו כל הפירות מבחוץ נמי פטור עד שיוציא כל הקופה: **רוכלין.** מוכרי בשמים: **קס"ד בצררי.** שהיה בה צרור של בשמים שחוקין דכי אפקה למקצת קופה נפיק בההוא פורתא כמה צרורות כולן וקתני פטור אלמא אגד כלי שמיה אגד: **באורנסי.** אגודות שרשין ארוכין או קנה או קילופה של קנמון שהן ארוכין: **הגונב כיס בשבת חייב.** בתשלומין ואע"פ שנדון בנפשו שכבר נתחייב בגניבה בשעה שהגביה הכיס בבית הבעלים: **היה מגרר ויוצא.** שלא קנאה בהגבהה אלא בהוצאה מבית הבעלים: **פטור.** מתשלומין: **שהרי איסור שבת כו'.** ובכתובות (לא:) פריך אי דאפקיה לרה"ר איסור גניבה ליכא דרשות הרבים לאו מקום קנייה היא ומוקי לה בצדי רה"ר אי נמי שהגביה ידו למטה מג' וקבלה: **קדים ליה איסור גניבה לאיסור שבת.** דכיון שהוציאו מקצתו קנה כל המעות שמבחוץ שיכול להוציאו דרך פיו ולענין שבת מפטר דאגידי גבי רשות היחיד על ידי הכלי: **דרך שוליו.** וכיון דלא מצי למשקל לא קני בהגבהתו: **הא איכא מקום חלמה.** חלמה שולדור"א כמו בהעור והרוטב (חולין קכג.) שאני עור דחלים:

מפקע

אתון בהדי הדדי ודוקא נקט כזית תרומה דאיכא איסור לאוכלו בטומאה אבל פחות מכזית לא וכן כזית חולין כיון דאין איסור לאוכלו בטומאה לא שייך לומר מיגו דמצטרף לענין טומאה מצטרף לענין שבת וא"ת מ"ש כזית תרומה מאי זית דהא בתרומה טמאה ליכא אלא עשה כדמוכח בהערל (יבמות דף עג:) דהאוכלה בטומאת עצמה אינו לוקה ומאי זית נמי הא קי"ל כר' יוחנן דחצי שיעור אסור מן התורה (יומא עד.) וי"ל דמ"מ כזית חמיר טפי שהרי זית הוא שיעור ללקות עליו בכל מקום ודוקא לבית טמא אבל לבית טהור לא אע"ג דחשיב ללקות עליו זר האוכלו מ"מ לא חשיב בפחות מגרוגרת כיון דלאיסור זרות לא בא ע"י הוצאה זו: [ו]**פחות מכביצה אוכלין.** ה"ה דה"מ למימר דאיכא כביצה אוכלין שאין הם צריכין לצירוף וכזית לבד צריך לצירופן א"נ אור"י דנקט דוקא פחות מכביצה אבל כביצה אפשר דאין מצטרף כיון שקודם צירוף כבר מטמא דילמא שבע לה טומאה דבעיא היא בהקומץ רבה (מנחות כד.) גבי עשרון שחלקו ונטמא אחד מהן והניחו בכלי ונגע טבול יום בטמא מהו מי אמר שבע לה טומאה ולא נטמא הטהור אע"ג דאם היו שניהם טהורים ונגע טבול יום באחד מהן שניהם טמאין דכלי מצרף מה שבתוכו לקדש השתא דשבע לה טומאה לא מצטריף או דילמא לא אמרי' שבע לה טומאה ומשום דהתם מספקא לן נקט פחות מכביצה: **קס"ד בצררי קשיא לחזקיה.** ואלימא ליה ממתני' משום דסתם קופת הרוכלים אית ביה צררי וכ"מ מדקתני וכה מינין הרבה ומשני באורנסי וכה מינין הרבה אורחא דמילתא נקט וכל המינין ארוכים:

דאי

עין משפט נר מצוה

ז א ב מיי' פי"ד מהל' שבת הלכה יד:
ח ג ד מיי' פי"ג מהל' שבת הלכה יא:
ט ה מיי' פ"ג מהל' גניבה הל' ב טוש"ע ח"מ סי' שנא:
י ו מיי' פי"ג מהל' שבת הלכה יא:

רב נסים גאון

התם מדאפקיה חוץ לחומת העזרה איפסיל ליה ביוצא. עיקר זה בתורת כהנים שכל היוצא מן הקדשים חוץ למחיצתו נפסל וישרף באש. כמו שנאמר בפירוש פסוק (ויקרא ז) והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל באש ישרף. אין לי טעון שריפה אלא הטמא והנותר, ומנין לנשחטה בלילה, ושנשפך דמה חוץ לקלעים, הלן, והיוצא, ת"ל לא יאכל כי קודש הוא כל שהוא קודש [פסול] טעון שריפה. הבשר לרבות בשר הפנימי שהוא מותר. והלא דין הוא הואיל והטמא פסול והיוצא פסול, ת"ל והבשר לרבות בשר הפנימי שהוא מותר. מיכן אמרו אבר שיצא מקצתו חוץ לחומה בפסחים חותך עד שמגיע לעצם וקולף עד לפרק ומתירו מן הפרק, ובמקדשין גורר כל מקום שהוא יוצא שאין בהם [משום] שבירת העצם. ובפרק כיצד צולין את הפסח (פסחים דף פב) שנינו הפסח שיצא או שניטמא ישרף מיד, ואמרו בתלמוד בשלמא נטמא דכתיב והבשר אשר יגע בכל טמא, אלא יוצא מנלן אלא כל שפסולו בקודש בשריפה הלכתא גמירי לה.

רבינו חננאל

וקא דייק מינה רב נחמן, דהא מאן דמפיק מן המקדש בשבת שתי הלחם ולחם הפנים, אע"ג דמפסיל לענין יוצא בכזית, לא קא מחייב לענין שבת בשבת עד דהוי כגרוגרת, ואם איתא דכיון דאחשביה מיחייב ואע"ג דפחות משיעור, הוה מחייב בשבת על כזית בהוצאת שתי הלחם ולחם הפנים. ואהדר ליה רבא הכי השתא, התם מדאפקיה חוץ לחומת עזרה איפסיל ליה ביוצא, ועדיין לא מחייב ליה לענין שבת כל עיקר, עד דמפיק ליה לרה"ר. אבל הכא לענין האי בעיא דהוא זרק כזית תרומה לבית טמא להשלים אוכל לכביצה, שבת וטומאה בהדי הדדי קא אתיין, ולא איקשיא. חזר והכניסו אינו חייב אלא כשיעור. מידעם אראחשביה והצניעו ואפקיה לצורך. ואע"ג דלית ביה כשיעור הוצאה מחייב עליה כד מפיק ליה בשבת אי לא איכוין ליה כשיעור צורכיה. וחזר והכניסו בחול. אם חזר אח"כ לשבת אחרת והוציאו סתם לא מחייב עליה עד דהוי יה שיעור הוצאה, אא"כ הוא שחזר והכניסו בתורת מצניע. אבל אם הכניסו סתם כגון שזרקו לאוצר אע"פ שישנו (בו) [מקומו] ניכר הוא, לא אמרינן כיון שהוא מכיר את מקומו במלתיה קאי וחייב על הוצאתו, אלא בטוליה בטליה להדיא הצנעה קמייתא ודיניה בכל מידעם דלא מחייב עליה אלא בשיעורו.

[מתני'] המוציא אוכלין ונתנן על האסקופה. אם האסקופה שנתן עליה רה"ר [חייב] ואם רשות היחיד [פטור], הא אם חזר והוציאן ממנה לרה"ר חייב. אבל אם האסקופה כרמלית היא ורה"ר עומדת לפניה, אם נחו האוכלין בכרמלית והוציאן לרה"ר פטור. אבל אם לא נחו בכרמלית אע"פ שעברו מרה"י (לרה"ר) [לרה"ר] דרך כרמלית חייב. ואשמעינן מתניתין דלא כבן עזאי, דתניא המוציא מחנות לפלטיא דרך סטיו חייב ובן עזאי פוטר. וחוקי האסקופה מפורשין בגמרא דיציאות השבת, היכי הויא רה"ר, והיכי הויא רה"י, והיכי הויא כרמלית. י"א: וקימנא באסקופה שהיא כרמלית, ואם הוציא מרשות היחיד והניח בכרמלית ועקרו מן האסקופה זו שהיא כרמלית והניחן ברשות הרבים פטור. אבל אם עקר מרשות היחיד ולא הניח באסקופה ועבר עליה והניחן ברשות הרבים חייב. ודלא כבן עזאי, דתניא המוציא מחנות לפלטיא דרך סטיו חייב, ובן עזאי פוטר. וחוקי האסקופה מפורשין בגמרא דיציאות השבת היכי הויא רשות הרבים והיכי הוי רשות היחיד. קופה שהיא מליאה פירות (ונתונה) [ונתנה] על האסקופה החיצונה אע"פ שרוב פירות מבחוץ פטור עד שיוציא את כל הקופה. סבר חזקיה בקופה של קישואין ודלועין מתניתין, שעדיין מקצת כל קישות וכל דלעת בפנים ולא נתקם מבפנים לחוץ. אבל קופה שהיא מלאה פירות אחרים, כגון אגוזים ושקדים ותאנים ורמונים וכיוצא בהן וכ"ש חרדל, כיון שיש מן הפירות נופל מה שיצא כולו לחוץ יש בו שיעור גרוגרת חייב, ואע"פ שהן בתוך הכלי ומקצת הכלי עדיין בפנים ויכול למושכו לפנים ולהכניסו ומסילא כה שהוא בחוץ נמשך עם הקופה ונכנס אע"פ שלא נגע בו. אלמא קסבר חזקיה אגד כלי לאו שמיה אגד. י"א: וקמה חזקיה בקופה מליאה קישואין ודלועין וכיוצא בהן. שנשארו מקצתן בפנים ולא יצאו כל קישואין וכל הדלועין, שאינה עקירה גמורה מרשות לרשות. אבל אם הן כגון אגוזין ושקדים חייב. וכל [שכן] חרדל שהוא לחוץ (הוא) ועקר מרשות היחיד והניח ברשות הרבים אם יש בו כגרוגרת חייב ואע"פ שהן בתוך הקופה ומקצת הקופה עדיין בפנים שהן

רבינו חננאל (המשך)

בחוץ כבר יצאו והקופה אינה מעכבת סבר אגד כלי לאו שמיה אגד. כלומר קשירתם בכלי אינה קשירה. ואית ליה למידק מן מתניתין כדקאמר ר' זירא דתנן אע"פ שרוב פירות מבחוץ פטור, רובה של קישות ורובה של דלעת. אבל אם הקישות כולה או הגרוגרת כולה בחוץ חייב ואע"פ שהיא בתוך הכלי ומקצת הכלי בפנים. ור' יוחנן סבר אפילו קופה מליאה חרדל ויצא רובה לחוץ כיון שהוא מכונצת ואית ליה גדפאני, אגד כלי שמיה אגד ועדיין אגודה היא לפנים ופטור עד שתנתק כולה לחוץ. ודייק מן מתניתין כדר' זירא עד שיוציא את כל הקופה הא אם הוציא כל הפירות פטור, וחזקיה מתרץ ליה למתניתין כטעמיה ור' יוחנן מתרץ לה כטעמיה. נ"א: ור' יוחנן אמר אפי' מליאה חרדל פטור, אגד כלי שמיה אגד. אמר ר' זירא מתני' לא כחזקיה דיקא ולא כר' יוחנן, דקאתני עד שיוציא את כל הקופה. ומותבינן לחזקיה המוציא קופת הרוכלין ונתנה על האסקופה החיצונה אע"פ שרוב מינין מבחוץ פטור עד שיוציא את כל הקופה, קס"ד דאית בקופת הרוכלים חפצים קטנים כגון חוליות ומרגליות או כיוצא בהן דצריכין בצררי, וקאמר אע"פ שרובי הצרורות מבחוץ פטור מפני שאגד כלי (שמיה) אגד עד שיוציא כל הקופה. ופריקנא אמר לך חזקיה לית בה בהאי קופה צררי דדמי לאגודים ותאנים ולחרדל, אלא הני מינין דאית בה ארנסי וכיוצא בהן, שהן דומין לקישואין ולדלועין, שכל אחד מהן ניתן ממנו כלום בפנים. ובלשון ארמי שנודע עכשיו ביניהו אין אנן ידעין [מהו] ארנסי, אלא עצים או קנים שעושין אותן לכרוך עליהן צמר או פשתן,

והאשה נושאה אותן בידה ומושכה מהן וצריא מיניה חוטי לפילכא, ונמצאו אלו הרבה בקופת הרוכלים ויש להן ארך כקישואין ודלועין. (מוחב) [מתיב] רב ביבי בר אביי הגונב כיס בשבת חייב שכבר נתחייב בגנבה (ואבדה) קודם שבא לידי איסור שבת. היה מגרר ויוצא פטור שאיסור שבת ואיסור גניבה באין כאחד. ועיקר הא מלתא, שכל המתחייב בנפשו פטור מן התשלומין, אבל אם נתחייב בתשלומין קודם שיתחייב בנפשו לא מיפטר. וכי אמר ר' אבין (בתוספת לאו) הזורק חץ מתחילת ארבע לסוף ארבע וקרע שיראין בהליכתו פטור שעקירה צורך הנחה היא. איתיב שם רב ביבי בר אביי כי הא תשובה דקא מותיב מהא מתניתא הגונב כיס בשבת, ופריקי ליה. והי"ג קא מותיב ליה למאן דאמר אגד כלי שמיה אגד בהא מתניתא וקאמר ליה (ואת) [אם] אמרת מעות המונחים בכיס ופירות המונחים בקופה אע"פ שהוציא מקצת כיס ומקצת הקופה וכבר יצאו מעות הרבה ופירות הרבה לחוץ, כיון שאגודים בכיס ומקצת הכיס בפנים פטור. והכא קתני היה מגרר ויוצא פטור שהרי איסור שבת ואיסור גניבה באין כאחד, ואי הוה אגד כלי שמיה אגד, היה זה מתחייב בגניבה קודם שיבוא לידי איסור שבת. דמן כד מפיק פורתא מן הכלי לחוץ נתחייב בגניבה דאי בעי שרי ושקיל, ולדברין עדיין לא בא לידי איסור שבת שהרי לא הוציא את כל הכיס. וכיון שהוא בא לכלל איסור שבת בהוצאת מקצת הכיס שהרי הגניבה עם השבת באין כאחד, תיובתא דר' יוחנן. ופריקנן אמר לך ר' יוחנן אי אפקי לכיס דרך פיו הכי נמי דמחייב, שהרי נתחייב בגנבה קודם שיבוא לידי איסור שבת, והא מתניתא לא אתאמרא אלא בדאפקיה לכיס דרך שוליו, דלא מצי למשקל מיניה מידעם עד דמפיק ליה לכוליה, ובהכין גניבה ואיסור שבת באין כאחד. והדר אקשינן ליה לר' יוחנן והא איכא חלמא, שהוא המקום התפור בשולי הכיס,

מסורת הש"ס

א) [לעיל ה.], ב) נ"ל המוציא קופת הרוכלין וכה מינין הרבה ותנכה סי', רפ"ג, ג) ב"ק סי. סנהדרין עב. כתובות לא. [תוספ' דב"ק פ"ט], ד) שייך לע"ל, ה) [ע"כ שייך לע"א], ו) רש"ל מ"ז ואינו מיכה דר"ל דקאי אקבלת טומאה לטמא אחרים יעי' במהרש"א, ז) [רש"ל מ"ז], ח) [רש"ל], ט) [רש"ל], י) שייך מע"ל.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מלאכתו וכו' במקום חיוב אבל הכא דהוו ליה: (ב) ד"ה אי נימא וכו' ארבעה. נ"ב ע"ל בפ"ק ד' ח ע"א פי' רש"י דלא בעי' ד' אלא מין דחב כן קאר: (ג) ד"ה במליאה קישואין וכו' אינהו כולהו הס"ד:

גליון הש"ס

גמ' אלמא קסבר אגד כלי שמיה אגד. ע' פסחים דף פה ע"ב תד"ה בגגרון: **שם אי דאפקיה דרך פיו.** ע' ב"ב דף פו ע"ב. ע' בהגה"ה פ"א דב"מ סימן כג:

לעזי רש"י

שולדור"א [שולדידור"א]. תפר.

מוסף רש"י

הובא בסוף המסכת.